

Organizacija zdravstvene službe

PRIZNAVANJE DEŽURSTVA, PRIPRAVLJENOSTI IN NUJNIH OBISKOV NA DOMU ZDRAVSTVENIM IN VETERINARSKIM DELAVCEM*

Skupščina SR Slovenije je na svoji zadnji seji dne 25. 4. 1974 obravnavala in sprejela »Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci«.

Ker je bil zakon sprejet kljub razpravi in stališču nekaterih poslancev zbora delovnih skupnosti do problema dežurstva oziroma pripravljenosti in ker amandma k 26. členu, ki ga je pripravila skupina poslancev tega zbora, ni bil sprejet, je bilo doseženo soglasje, da se sprejme še naslednji sklep:

»Izvršnemu svetu se naroči, da v roku do konca junija letošnjega leta predloži pristojnim organom skupščine rešitev situacije tistih zdravstvenih in veterinarskih delavcev, ki morajo zaradi narave službe in zakonskih določil zagotavljati svojo dejavnost tudi v podaljšanem delovnem času«.

Tudi določila nove ustave SRS poudarjajo pravice živega in minulega dela (npr. Temeljna načela II, 2. odstavek, 21. člen, 63. člen, 205. člen). Na podlagi rezultatov svojega živega in minulega dela je treba zagotoviti vsem delavcem enake pravice in dolžnosti, zato vam pošiljamo naslednji predlog, ki so ga sprejeli samoupravni organi podpisnikov in vas prosimo, da ga upoštevate v spremembi ali dopolnitvi »Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci«.

Dežurstvo oziroma njemu podobne oblike dela v zdravstvenih in veterinarskih organizacijah združenega dela so specifična oblika dela, ki je pogojena s potrebo po kontinuiranem delu v teh organizacijah in je predpisana v republiških zakonih o zdravstvu in o veterinarski službi.

Dežurstva v zdravstvenih organizacijah združenega dela po veljavnih predpisih ne moremo šteti za delo čez poln delovni čas v smislu klasičnega »nadurnega dela«.

Dežurstvo oziroma njemu podobne oblike dela pomenijo delo, ki ima stalen karakter. V tem času obstaja poleg učinkovitega dela tudi čas obvezne prisotnosti zdravstvenega oziroma veterinarskega delavca in se v tem razlikuje od rednega delovnega časa.

Delovni čas v zdravstvenih organizacijah združenega dela je torej glede na naravo dela neprekinjen in sestoji iz učinkovitega dela in obvezne prisotnosti.

I. Glede na gornje navedbe predlagamo, da se zakonsko uredi naslednje:

1. Status dežurnega dela oziroma pripravljenosti in nujnih obiskov na domu v zdravstvenih in veterinarskih organizacijah združenega dela.

2. Čas učinkovitega dela zdravstvenih in veterinarskih delavcev se šteje v **delovno dobo** in s tem v dobo, **vštevno v pokojnino**.

3. **Osební dohodek** za učinkovito delo iz 1. točke se všteje v **pokojninsko osnovo**.

4. Izvajanje točk 2 in 3 se natančneje določi s posebnim družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom.

* Podpisana strokovna društva in delovne organizacije so 7. junija 1974 poslale Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije predlog kot soglasen sklep za priznanje podaljšanega dela v delovno dobo in osebne dohodke v pokojninsko osnovo. Pri tej akciji je sodelovala tudi Zveza DMS Slovenije. Iz tega predloga objavljamo bistveno vsebino. — Op. ured.

Menimo, da je iz ustavnih določil sklepov Vrhovnega gospodarskega sodišča, Ustavnega sodišča Jugoslavije in Vrhovnega sodišča Jugoslavije, stališč in načela do pravic iz minulega dela upravičena zahteva delavcev v teh dejavnostih, da se jim prizna čas za delo (ne čas za dežuranje in pripravljenost) v delovno dobo in osebni dohodek za to delo v pokojninsko osnovo. Ne gre torej za zahtevek, da se priznava niti čas dežurstva oziroma pripravljenosti v celoti kot delovna doba, ampak le dejansko porabljeni čas za delo in ne dohodek za delo, navedeno v točki I/1., temveč le osebni dohodek za opravljeno delo v pokojninsko osnovo.

To naj bi zakon načelno priznaval, saj je več kot na dlani, da delavci v teh dejavnostih dejansko opravijo določen odstotek več dela, ki zanj porabijo več učinkovitega časa kakor delavci v drugih dejavnostih. Ne gre torej za »beneficirani staž«, ampak za priznanje podaljšanega delovnega časa, ki ni predviden v 27. členu citiranega zakona.

Predlog je po naši oceni utemeljen in usklajen z duhom ustave in načeli socialistične družbene ureditve in zato pričakujemo, da bo upoštevan in sprejet.

Takšen predlog so sprejeli samoupravni organi vseh podpisnikov in ga posredujejo kot soglasen sklep Izvršnemu svetu skupščine SR Slovenije.

ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER

SLOVENSKO FARMACEVTSKO
DRUŠTVO

ZVEZA DRUŠTEV VETERINARJEV
IN VETRINARSKIH TEHNIKOV
SRS

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO
DRUŠTVO

SKUPNOST ZDRAVSTVENIH
DELOVNIH ORGANIZACIJ SRS

SKUPNOST LEKARN SRS

SKUPNOST VETERINARSKIH
ZAVODOV SRS

**ODLOK O SREDSTVIH JAVNEGA OBVEŠČANJA,
S KATERIMI JE PREPOVEDANO DELATI REKLAMO ZA TOBAČNE IZDELKE
IN ŽGANE ALKOHOLNE PIJAČE**

(Uradni list SFRJ, št. 3/74)

S tem odlokom je določenih še devet vrst sredstev, s katerimi se poleg tiska, radia in televizije ne sme delati reklama za tobačne izdelke in žgane alkoholne pijače; taka sredstva so še: kinematografski diapozitivi in kratki filmi; panoji na ulicah, ob cestah in drugih javnih krajih in objektih; reklamne table, nalepnice in druge oblike reklame na stadionih in drugih javnih krajih in objektih (npr. železniški vagoni, avtobusi, ladje, letala, avtotaksi itd.); svetlobne reklame; nalepnice, lepaki in letaki, ki se razpošiljajo ločeno od tobačnih izdelkov oziroma žganih alkoholnih pijač; knjige, revije in koledarji; blagovne loterije in druge javne manifestacije, pri katerih so dobitki tobačni izdelki oziroma žgane alkoholne pijače; vzorci tobačnih izdelkov oziroma žganih alkoholnih pijač, ki se brezplačno delijo občanom, ter dresi, oblačila in drugi predmeti z znamenji tobačnih izdelkov oziroma žganih alkoholnih pijač, ki jih nosijo občani.

S. P.

**BRANJA IN PISANJA NE BOŠ UČIL, PREDEN NISI SAM TRDEN V TEM. ŠE
BOLJ VELJA TO O ŽIVLJENJU.**

(Mark Avrelj — A. Sovrè)